

EL LLIBRE DE LES BÈSTIES

Batxillerat

OBJECTIUS GENERALS

- Apropar els alumnes al món de l'escena teatral.
- Despertar la curiositat de l'alumnat per saber com es vivia en altres èpoques.
- Potenciar el desenvolupament de la imaginació.
- Treballar els diferents àmbits de la competència comunicativa lingüística.
- Acompanyar els alumnes en el moment d'interpretar i expressar opinions.
- Fomentar la lectura en veu alta i l'escriptura de diferents gèneres i tipologies textuais.
- Aguditzar la capacitat per portar a terme descripcions tant físiques com psicològiques.
- Guiar els alumnes cap a una visió panoràmica de la història de la literatura de manera que puguin relacionar les creences i preocupacions de fa segles amb les de l'actualitat.
- Fomentar l'ús de les TIC.
- Mostrar als alumnes la importància de l'aprenentatge col·laboratiu.

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE L'OBRA

- Acostar els alumnes al món literari del *Llibre de les bèsties*, de l'autor Ramon Llull.
- Despertar la curiositat de l'alumnat per la vida i l'obra d'un dels escriptors més prolífics de la literatura catalana.
- Fomentar la creativitat a partir dels temes tractats al *Llibre de les bèsties*.
- Acompanyar els alumnes en el camí de la dramatúrgia i la posada en escena d'un llibre de faules en prosa.
- Descobrir les característiques de la literatura de l'Edat Mitjana a través d'aquesta i altres obres del mateix autor o de la mateixa època.
- Conèixer l'origen, la història i les característiques de les faules.
- Aprendre què és una moralitat i on es troba el seu origen.
- Passejar per la literatura de Ramon Llull a través d'aquest llibre.
- Comparar aquesta faula i aquest autor amb altres faules i autors de la literatura actual.

NOTA PER ALS DOCENTS

La present proposta d'activitats va dirigida a alumnes de Batxillerat i cerca acompanyar l'alumnat en l'assimilació dels continguts de la posada en escena d'una adaptació teatral d'*El llibre de les bèsties*, de Ramon Llull.

S'ha intentat que les activitats siguin versàtils, de manera que el docent pugui adaptar-les a les necessitats dels seus alumnes. Totes les fitxes, independentment del nivell, contenen exercicis enfocats a ser treballats abans i després de la representació i permeten diferents temporitzacions.

ABANS D'ANAR AL TEATRE L'OBRA LITERÀRIA

Enguany apostem per una de les obres literàries d'un dels escriptors més prolífics de la literatura catalana: Ramon Llull.

Al *Llibre de les bèsties*, llibret inserit dins del *Llibre de les meravelles*, també conegut com a *Fèlix*, un grup d'animals s'ha de posar d'acord per escollir un rei i, en aquesta tria, es posen de manifest les característiques psicològiques de cadascun dels animals, vistos com a éssers humans.

A grans trets, l'obra de Ramon Llull s'ha convertit en un llegat fonamental de la literatura catalana i la sortida al teatre pot ser un complement ideal per tal de donar suport a l'anàlisi i treballar els elements principals de la trama, els personatges, l'argument, l'estructura i la intenció de l'autor.

A continuació, us proposem una sèrie d'activitats de reflexió i anàlisi de l'obra i els personatges:

PERSONATGES

1. Per què creus que el llibre es titula *Llibre de les bèsties*? Justifica la teva resposta amb arguments.

.....

.....

.....

.....

2. *El Llibre de les bèsties* és una de les parts que constitueixen un altre llibre més llarg del mateix autor. De quin llibre estem parlant? Quantes parts té en total? De què va aquest llibre? Quin va ser el motiu principal que va moure Llull a escriure'l?

.....

.....

.....

.....

3. Quins són els personatges del *Llibre de les bèsties*? Fes dues llistes on diferenciïs els personatges principals dels secundaris.

PERSONATGE PRINCIPAL	PERSONATGE SECUNDARI

4. Fes una descripció d'entre 50 i 60 paraules per a cadascun dels personatges principals del *Llibre de les bèsties*.

.....

.....

.....

5. Fes dos grups a la classe que es divideixin entre els que estan a favor que el lleó sigui el rei i els que prefereixen que sigui el cavall. Feu un debat i defenseu la vostra opinió amb arguments.

.....

.....

.....

6. Un dels arguments que defensen que el lleó no pot ser el rei dels animals és que és carnívor i es menjaria els altres animals. Avui en dia, hi ha gent que no menja carn per diferents raons (vegetarians), hi ha gent que no menja carn, però sí que menja peix (piscivegetarià) i, fins i tot, hi ha gent que no menja cap producte que s'obtingui dels animals: ous, llet, formatge, etc. (vegans). Tu què en penses? Escriu una proposta de carta per a un restaurant que s'obrirà pròximament al poble o ciutat on vius, on hi aparegui una introducció defensant la cuina tradicional, vegetariana o vegana per tal d'atraure possibles comensals.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Determina l'estructura de l'obra: en quants capítols està dividit el llibre? A què o qui fan referència? Creus que el nombre de capítols està relacionat amb alguna cosa? Justifica la teva resposta.

.....

.....

.....

.....

8. Creus que el nombre de capítols està relacionat amb quelcom? Justifica la teva resposta.

.....

.....

.....

.....

9. Què és una faula? Escriu un llistat dels trets que la caracteritzen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. El gènere de la faula té el seu origen a l'Antiguitat, podries buscar d'on venen i quin autor clàssic les va fer populars a Occident? Quines faules populars coneixes? Pregunta als teus familiars quines faules coneixen.

.....

.....

.....

.....

.....

11. Et sembla que actualment encara s'escriuen faules? Comenta amb els teus companys lectures actuals que conegueu que encaixin amb aquest gènere. Expliqueu les que conegueu a classe i comenteu-les amb els companys. Quines lliçons se'n poden extreure?

.....

.....

.....

.....

.....

12. Ara que ja hem parlat de les faules i el seu origen, de ben segur ha aparegut en algun moment la paraula "exemple", què és un *exemplum*? Busca la definició al diccionari, analitza el concepte en profunditat i defineix-lo amb les teves paraules.

.....

.....

.....

.....

.....

13. No et sembla que a l'Edat Mitjana s'imitava molts els clàssics? Actualment, copiar les idees dels altres es considera plagi, però què és exactament el plagi i per què a l'Edat Mitjana copiar els altres no ho era?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. A la literatura castellana també hi ha un autor de l'Edat Mitjana que utilitzava el gènere de la faula a través d'exemples ("enxiemplos"), de quin autor estem parlant? Quina és aquesta obra en prosa tan important? Quines coincidències trobes respecte al *Llibre de les bèsties* de Llull?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Escriu una comparativa d'unes 150 - 200 paraules entre l'obra castellana de la pregunta anterior i el *Llibre de les bèsties*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Quins temes tracta el llibre? Fes un llistat de les moralitats que se n'extreuen capítol per capítol.

.....

.....

.....

.....

.....

L'AUTOR

RAMON LLULL I L'EDAT MITJANA

17. Ramon Llull és l'autor del *Llibre de les bèsties*. Havies sentit el seu nom abans? En quin context? Comenteu-ho entre tots a classe i poseu coneixements en comú.
18. Consulta la vida de l'autor a Internet i contesta les següents preguntes:
- a) On va néixer?
 - b) Quines cultures hi convivia?
 - c) Quines llengües parlava? En quines llengües va escriure?
 - d) Ramon Llull va tenir una vida molt intensa i atzarosa i va viatjar molt. Anomena 6 dels països on va viatjar.
 - e) Ara que ja coneixeu l'escriptor, fes una fitxa on apareguin dades sobre la seva biografia i la seva obra.

Aquesta taula et pot guiar:

BIOGRAFIA	CRONOLOGIA	OBRA

19. Ramon Llull va tenir una vida molt intensa i atzarosa: primer es va casar i va tenir fills i feia vida a la cort fins que un dia va tenir una il·luminació i se'n va anar a viatjar pel món per convèncer els infidels que la veritat de Déu es trobava al Cristianisme. Una de les seves grans tasques va ser la creació de l'Ars Magna. Què és l'Ars Magna? Informa't i després explica-ho per escrit amb les teves paraules.

.....

.....

.....

20. Aquí teniu l'enllaç a la pàgina del BBCNews on hi ha un article que connecta l'Ars Magna de Ramon Llull amb l'actual ChatGPT:

<https://www.catalunyareligio.cat/ca/blog/universitas/ramon-llull-precursor-intelligencia-artificial-304911>

Ara escriu un text argumentatiu d'entre 200 i 250 paraules on defenses o refutes la utilitat del ChatGPT.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

21. Com hem dit abans, Ramon Llull va viatjar molt. Creus que els llocs on va anar avui en dia estan igual que a l'Edat Mitjana? En què han canviat? En què es mantenen més o menys igual? Comenta les respostes amb els teus companys.

.....

.....

.....

.....

22. Has anat a algun d'aquests llocs? Quins viatges has fet? Què t'ha impactat dels llocs on has anat? Has tingut dificultats per comunicar-te amb la gent autòctona?

.....

.....

.....

23. Projecteu a classe aquest vídeo "Un llibre, un minut" on Roc Casagran explica breument el *Llibre de les bèsties*:

<https://www.youtube.com/watch?v=mkLBrUD0Jxk>

I, en acabar, projecteu a classe el següent vídeo, on la Laura Borràs explica breument la vida de Ramon Llull i el contingut del *Llibre de les bèsties*:

<https://www.youtube.com/watch?v=jn0FkktBcPk>

Quin vídeo us ha agradat més per entendre el llibre? Per què? Comenteu-ho a classe.

24. Coneixes una faula de l'escriptor George Orwell anomenada *La revolta dels animals* o també *Rebel·lió a la granja*? Comenteu-ho a classe amb els companys. Com és el títol original en anglès? Després, per parelles, busqueu informació sobre l'autor i aquesta obra.

.....

.....

.....

.....

25. Pots establir semblances entre els autors? Quines semblances i diferències trobes entre ambdues obres?

SEMBLANCES	DIFERÈNCIES

26. Quin és el tema principal de *La revolta dels animals*? Creus que és actual?

.....

.....

.....

.....

.....

COL·LOQUI AMB ELS ACTORS

Transeduca, en acabar la posada en escena, ofereix a l'alumnat un espai amb els actors on se'ls poden preguntar qüestions sobre les dificultats en la interpretació dels personatges, sobre l'adaptació de l'obra al teatre o sobre aquells aspectes pels quals tinguin curiositat o no hagin acabat d'entendre.

Dit això, us suggerim a continuació unes preguntes per fer als actors en acabar la funció.

1. Sobre els personatges:

- Què us ha semblat posar-vos a la pell dels personatges del *Llibre de les bèsties*?
- Us ha agradat interpretar els papers dels diferents animals?
- Considereu que es poden establir semblances amb la societat de l'actualitat?

2. Sobre l'escenografia:

- Per dur a terme l'escenografia, us heu basat només en el *Llibre de les bèsties* o heu pres com a referència alguna altra obra de Ramon Llull?
- Resulta difícil convertir l'escenari en un paratge habitat per animals?

3. Sobre la dramatúrgia:

- Quines dificultats s'han trobat els guionistes i els actors a l'hora d'adaptar als nostres temps una obra escrita durant l'Edat Mitjana?
- Ha estat difícil convertir en guió un llibre de faules?

4. En general:

- És més difícil representar obres per a adults o per a joves? Per què?
- Què és el que més us agrada d'interpretar personatges d'obres adaptades per a escoles i instituts?

DESPRÉS D'ANAR AL TEATRE

LA TORNADA A CLASSE. DEBAT I TREBALLA AMB ELS COMPANYS

27. Què t'ha semblat l'adaptació teatral del *Llibre de les bèsties* que ha dut a terme Transeduca? Canviaries alguna cosa?

.....

.....

28. El fet d'anar al teatre t'ha ajudat a entendre millor l'obra de Ramon Llull? Justifica la teva resposta.

.....

.....

29. Poseu-vos per grups i inventeu una faula curta infantil on qui expliqui la història en tercera persona sigui en Fèlix, protagonista del *Llibre de meravelles* i qui encapçala el *Llibre de les bèsties*. Recordeu que els personatges han de ser els mateixos i que s'hi ha d'incloure un ensenyament moral en un "exemplum" (exemple) sobre algun valor que avui en dia també sigui important.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- a) Repartiu-vos els papers (tant del narrador, que és en Fèlix, com dels animals, que parlaran a través de diàlegs), llegiu-los i assageu diferents veus per a cadascun dels animals. Utilitzar màscares us pot ajudar a entrar millor en el paper que heu escollit.
- b) Feu la lectura dramatitzada a classe amb ajuda de les màscares.
- c) Enregistreu la lectura dramatitzada amb les màscares. La gravació ha de tenir el text, que coincideixi amb la lectura, i música de fons. Us recomanem música clàssica, que és la que generalment s'utilitza a les lectures de contes infantils.

30. Recupereu les descripcions que havíeu escrit dels personatges principals i secundaris. Quines semblances i diferències trobeu entre l'adaptació que heu llegit i l'obra de teatre que heu anat a veure?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

31. Saps què és un stop motion? Busca informació de com fer-ne un. Aquí tens l'enllaç a un vídeo on s'explica què és un stop motion i com realitzar-ne un amb el mòbil (tot i que també es pot fer amb altres dispositius electrònics):

<https://www.youtube.com/watch?v=-YSvexfDQYk>

A través d'aquest enllaç pots veure diferents tècniques per fer un stop motion de menor i major dificultat per a inspirar-te:

https://www.tiktok.com/@la_ario/video/7282148934263311648

Torneu a fer els grups amb els quals heu estat treballant i trieu un dels capítols del *Llibre de les bèsties*. Entre tots, prepareu el material per a fer el vostre stop motion. Per a la preparació del material, la presa de les fotos i l'edició del vídeo amb les fotos, necessitareu diverses sessions de classe i és possible que també hagueu de treballar fora de classe.

Finalment, projecteu els vostres stop motion a classe i feu un concurs a classe per tal de triar un grup guanyador de l'stop motion.

32. Escriu una carta a un company, amic... explicant-li l'espectacle que acabeu de veure. Doneu-li tres raons (argumentades) perquè el vagi a veure.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

transeduca

www.transeduca.com

info@transeduca.com

934 740 002